

ZÁKAZNICKÝ MAGAZÍN SKUPINY VEOLIA ENERGIE _____ LÉTO 2025

ELEMENT

GOLFISTA FILIP RATAJ RÁD
VTIPKUJE, ŽE NA DOVOLENÉ
POTKAL ŽRALOKA

STRANA 18

Dálkové teplo od Pražské teplárenské ze skupiny Veolia

SPOLEHLIVOST A BEZPEČNOST

Představte si neviditelného hlídače, který bdí nad vaším domovem 24 hodin denně. Tak funguje naše dálkové teplo. Vyrábíme ho daleko od vašeho domu, můžete tak klidně spát bez obav z úniku plynu nebo požáru.

- Nepřetržitá dodávka tepla a teplé vody
- Záložní zdroje pro případ výpadku
- Výroba tepla mimo váš dům – žádné riziko, žádné imise

KOMFORT A POHODLÍ

Jsme jako dobří sousedé – když nás potřebujete, jsme vždy rychle po ruce. Naši odborníci jsou připraveni pomoci ve dne v noci, aniž byste o nich museli vědet.

- Vše zařídíme za vás – od výroby po dodávku
- Odborná péče a dispečink 24/7
- Žádné starosti s údržbou nebo opravami

FÉROVÁ A TRANSPARENTNÍ CENA

S naším systémem účtování je vaše tepelné hospodaření jako otevřená kniha. Každá položka je jasně vysvětlena, každý náklad opodstatněný.

- Vždy přesně víte, kolik a za co platíte
- Konkurenceschopná s jinými způsoby vytápění
- Cena je konečná, obsahuje všechny náklady včetně údržby a investic

PROFESIONÁLNÍ PODPORA

S dálkovým teplem získáváte spolehlivého partnera, který se o vše postará. Klid a teplo domova s námi není jen prázdná fráze.

- Zákaznický servis 24 hodin denně, 7 dní v týdnu
- Rychlá reakce na vaše požadavky a potřeby

ŠETRNOST K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ

Neustále modernizujeme naše technologie, abychom snižovali emise a zvyšovali účinnost. S každým dnem vytápění přispíváte k čistšímu ovzduší ve vašem městě.

- Využíváme moderní ekologické technologie
- Splňujeme přísné evropské a české normy
- Postupně přecházíme na čistší zdroje energie

S dálkovým teplem od Pražské teplárenské získáváte trojí výhru – komfort pro vás, bezpečí pro váš domov a ohleduplnost k našemu životnímu prostředí.

obsah

4 O čem byste měli vědět _____ 6 Představujeme Hynka Medřického _____ 7 Investujeme do tepla pro Prahu _____ 8 Připojili jsme další objekty _____ 10 Domy sobě _____ 12 Otázky a odpovědi k letním odstávkám _____ 14 Jak fungují kogenerační jednotky _____ 16 Potkáme se na akcích městských částí _____ 18 Rozhovor s Filipem Ratajem _____ 24 Užijte si léto s dětmi v Praze _____ 30 Pomáháme s diagnózou plicních nádorů _____ 31 Křížovka o ceny

EDITORIAL

VÁŽENÉ ČTENÁŘKY, VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

vítám vás u dalšího čísla magazínu, který pro vás vydává skupina Veolia, váš dodavatel tepla a teplé vody. Co vás určitě před létem zajímá nejvíce, jsou letošní odstávky teplé vody. Všechny odběratele jsme o nich informovali jako vždy s předstihem dopisem a potřebujete-li k nim jakékoli další informace, najdete je na stránkách www.ptas.cz a www.vecr.cz. Na nejčastější otázky týkající se letních odstávek vám uvnitř čísla odpovídá vedoucí technického oddělení Martin Voleský.

Na titulní stránce a ve velkém rozhovoru vám tentokrát s hrdostí představujeme mladého golfistu Filipa Rataje, kterého podporujeme v jeho sportovním zapálení. Ač se narodil bez ruky, obostojí na golfovém hřišti i proti nehendikepovaným hráčům natolik, že už svoje medaile doma pomalu nemá kam dávat. Druhou zajímavou osobností, se kterou vás v tomto čísle seznámíme, je Hynek Medřický, průkopník světelné hygieny, vynálezce žárovky Vitae a kognitivního osvětlení Veolia Spectrasol.

Věříme, že vám i ostatní rubriky našeho magazínu přinesou hodně užitečných informací i zábavy. Že se s námi podíváte do nově připojených objektů, mezi kterými je například Masaryčka, zjistíte, jak fungují kogenerační jednotky, že využijete přehled zajímavých míst, kam se v Praze vydat v létě s dětmi, a že si s námi zasoutěžíte o zajímavé ceny v naší křížovce.

Přeji vám krásné léto!

MARTIN BRŮHA

ředitel Veolia Energie Region Čechy a ředitel Pražské teplárenské

Co je u nás nového

TĚŠTE SE NA SOKOLÍKA OLÍKA

S naším novým veselým maskotem se už brzy setkáte na rodinných akcích ve svém okolí. Jedná se o mládě sokola stěhovavého, které jsme pojmenovali Sokolík Olik. Proč jsme za maskota zvolili zrovna sokola? Ve spolupráci s ornitology jsme již před lety instalovali na naše vysoké komíny budky, které sokoli osídlili a rok co rok se vrací. Sokolík Olik připomíná, že tito ohrožení dravci si zaslouží pomoc a obdiv. _____ Prostřednictvím QR kódu můžete sledovat živé vysílání na YouTube kanálu Veolia CZ z hnízda na komíně teplárny v Mariánských Lázních.

SWAPOVALI JSME

Březen se nesl ve znamení udržitelné módy v našich dvou pobočkách. V Ostravě proběhla interní výměna oblečení v prostorách ředitelství a nevyužitě kousky našly nový domov v Charitě Ostrava. Pražská událost v Green Table ve Florentinu přivítala kromě zaměstnanců i veřejnost. Výměna oblečení a doplňků měla i charitativní rozměr – vybrané kusy pomohly obyvatelům ukrajinské vesnice zasažené válkou, další část putovala do obchodů Sue Ryder.

VEOLIA STREET 2025

Již pátým rokem Veolia podporuje venkovní sportovní aktivity mladé generace prostřednictvím oblíbených streetballových turnajů, ke kterým se před čtyřmi lety přidal i streetfotbal. Turnaje, které vznikly jako reakce na postcovidovou situaci, se konají v Praze, Ostravě a Olomouci. V květnu se odehrály fotbalová klání a v červnu nás čekají basketbalová. Do soutěží se zapojují týmy žáků základních a středních škol, přičemž atmosféru dotvářejí jejich fanoušci z řad spolužáků.

SKUPINA VEOLIA NA CAREER EXPO

V březnu se Skupina Veolia zúčastnila prestižního festivalu pracovních příležitostí Career Expo v pražském O₂ universu. Pro návštěvníky jsme připravili atraktivní prezentaci včetně speciální projekční kopule s filmem o vodohospodářství, vodního baru a zážitků ve virtuální realitě. Díky speciálním brylím mohli nahlédnout i do vodohospodářských a energetických provozů. Na stánku se představily týmy z Pražských vodovodů a kanalizací, České vody – MEMSEP, Veolia Energie ČR, Pražské teplárenské a Termonty Praha. _____ Pokud vás zajímá práce u nás, podívejte se na náš web do sekce kariéra.

KŘIŠTÁLOVÝ KOMÍN

Významný půlmiliardový projekt modernizace teplárenské sítě přechodem z páry na horkou vodu získal prestižní ocenění Křišťálový komín od Teplárenského sdružení ČR. Naše dceřiná společnost Termonta Praha položila v Olomouci téměř 8 kilometrů nového potrubí, které přinese městu výrazně úspornější, ekologičtější a efektivnější vytápění. Dojde k úsporám více než 45 000 GJ primární energie a k významnému snížení skleníkových plynů o téměř 5 000 tun ročně. _____ Více se dočtete na element.veolia.cz.

STAVÍME HYDROPOLIS Společnost Veolia se významně podílí na přeměně historické Vínohradské vodárenské věže v moderní osvětové centrum Hydropolis. Projekt za 450 miliónů korun (350 od Pražské vodohospodářské společnosti a 100 od Veolie) má být dokončen začátkem roku 2027. Veolia prostřednictvím Pražských vodovodů a kanalizací financuje expoziční část, která bude interaktivně prezentovat vodohospodářství a problematiku klimatické změny. Projekt je symbolem nové spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem a ukázkou společenské odpovědnosti firmy, která podobné projekty realizuje celosvětově. Součástí stavby je rekonstrukce podzemních vodojemů. Jeden bude znovu zprovozněn, ve druhém vznikne interaktivní expozice moderních technologií úpravy a čištění vody. _____ Návštěvníci se mohou těšit také na sedmipatrovou věž s výhledkou a veřejný park s vodními prvky.

VRAŤME VODU PŘÍRODĚ

Tak se jmenuje projekt Nadačního fondu Veolia, který má za cíl pomoci zachovat cenné přírodní lokality v naší zemi, zejména mokřady, kterých už jsme pomohli vybudovat celkem 70. V roce 2024 jsme do programu přispěli částkou 1,9 miliónu korun, celkově do konce roku 2024 po celou dobu trvání programu je to 9,8 miliónu korun. _____ Finanční prostředky získává Nadační fond Veolia formou benefičního prodeje dárkových předmětů v našem nadačním e-shopu eshop.nfveolia.cz.

PRACOVAT U NÁS JE COOL

Ve Veolii máme rádi sport a pohyb, proto jsme vytvořili dva skvělé týmy: pro cyklisty a běžce. Zapojujeme se do měsíčních výzev přes aplikaci Strava, kde společně sdílíme své sportovní úspěchy a vzájemně se podporujeme. Nejde nám o profesionální výkony, ale o radost z pohybu a společnou motivaci. Za splnění výzvy rozdáváme praktické ceny jako cykloodresy, běžecí trička nebo sportovní vybavení a nadšenci se účastní i známých závodů L'Etape Czech Republic by Tour de France, Author Cup nebo běhu Běchovice–Praha. Startovné hradíme my. _____ Sport spojuje kolegy napříč firmou a vytváří přátelskou atmosféru. Ať už jste začátečník, nebo zkušený sportovec, v našich týmech je místo pro každého.

ŽIJEME V DOBĚ, KDY VĚTŠINU DNE TRÁVÍME POD UMĚLÝM SVĚTLEM, ALE MÁLOKDO SI UVĚDOMUJE, ŽE TO MŮŽE MÍT ZÁSADNÍ VLIV NA NÁŠ SPÁNEK, NÁLADU, PRODUKTIVITU I CELKOVÉ ZDRAVÍ. SVĚTLO NENÍ JEN NÁSTROJ VIDĚNÍ. JE TO BIOLOGICKÝ SIGNÁL.

Světlo je jako kartáček na zuby. Nestačí jedno univerzální

„Světelná hygiena je další důležitý krok na cestě k celostnímu zdraví.“

Nejde přitom jen o večerní koukání do mobilu – velkým problémem je i nevhodně zvolené osvětlení během dne. Často má špatné spektrum, bliká nebo je příliš slabé. „Naše tělo je naladěné na přirozené střídání dne a noci. Pokud to narušíme, rozladíme celý vnitřní systém,“ říká Hynek Medřický. Měli bychom tedy den dělit do tří bloků – osm hodin práce, osm hodin relaxace a osm hodin spánku. „Po probuzení je klíčové vystavit se správnému světlu. Tělo čeká na signál, že začal den – podobně jako běžec ve startovních blocích čeká na výstřel,“ doplňuje Hynek Medřický, který podle svých slov už dávno nepotřebuje k probuzení budík.

Hynek Medřický je vynálezce patentované světelné technologie Spectrasol, která napodobuje účinky denního světla. Vlivem světla na organismus se zabývá více než 30 let. Apeluje na osvětu a zodpovědnější přístup ke světlu – stačí lepší rozsvícení světel doma i v práci, výměna žárovek a také dodržování rytmu dne. Jeho životní misí je osvěta o vlivu světla na lidské zdraví. V Česku je považován za průkopníka světelné hygieny – oblasti, která získává na důležitosti podobně jako dříve výživa či pohyb.

Doporučuje začínat den slabým, nejlépe teplým světlem pod úrovní očí. Potom přejít na silnější bílé světlo o intenzitě alespoň 2 000 luxů. To by mělo dopadat na rohovku, aby aktivovalo kognitivní centra v mozku a nastartovalo tělo k denní aktivitě. Naopak večer bychom měli světlo postupně tlumit. „Devadesát minut před usnutím přepněte na teplé, tlumené osvětlení, nejlépe pod úrovní očí. Podobně měl kdysi oheň ideální vlastnosti pro večerní režim,“ dodává Hynek Medřický.

„Každý už dnes ví, že na zuby nestačí jen jeden kartáček. Máme i mezizubní a speciální na dásně. Světlo je na tom podobně. Nestačí jedno univerzální světlo pro celý den a večer. Potřebujeme různá světla podle denní doby, aktivity a biologického rytmu,“ vysvětluje a varuje také před běžným přístupem typu čím víc světla, tím lépe. Důležité není jen množství, ale především spektrální složení světla – tedy jeho barevnost a podobnost přirozenému slunečnímu svitu.

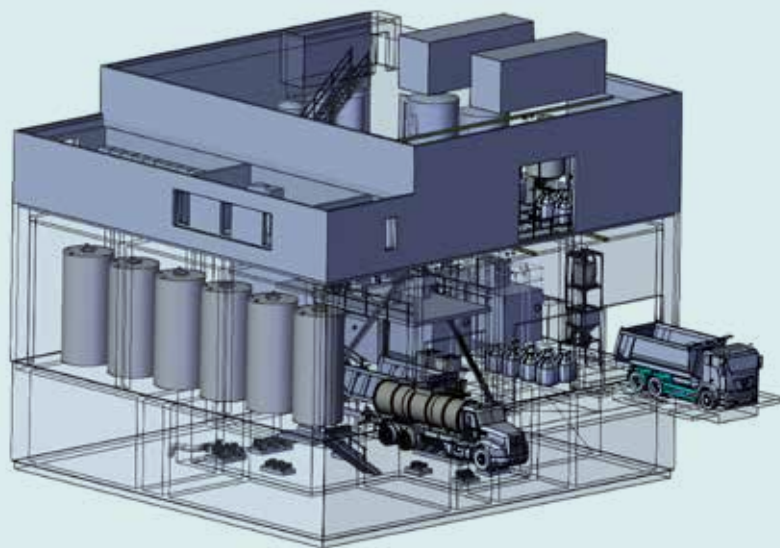
SPECTRASOL: SVĚTLO, KTERÉ SE UČÍ OD SLUNCE

Na základě těchto poznatků vznikla technologie Spectrasol, která simuluje spektrální složení přirozeného světla. „Spectrasol je ze všech světelných zdrojů na trhu nejbližší dennímu slunečnímu světlu. Přináší biologické účinky světla do interiérů, kde lidé tráví většinu dne,“ vysvětluje vynálezce. Podle Medřického mají tyto světelné zdroje prokazatelné přínosy – zlepšují náladu, spánek, produktivitu i kvalitu vidění. Technologii Spectrasol instaluje například Veolia Energie ČR nejen ve svých kancelářích, ale i při svých zakázkách v dalších administrativních budovách a školách.

ZTRÁTA MELATONINU NEBOLÍ. ALE MŮŽE MÍT NÁSLEDKY

Často neřešíme, že nám večer světlo brání v produkci melatoninu – hormonu tmy. Na rozdíl od zubů to nebolí. Jen se cítíme unavení, roztěkáni, hůře se soustředíme. A dlouhodobě se to podepíše na zdraví. Spánek je podle Hynka Medřického jako noční úklid těla: „Pokud místo osmi hodin spíme jen šest, tělo nestihne vše uklidit. Možná vyluxuje, ale už neutře prach. A to se časem projeví.“

NEAUTORIZOVANÝ
TEXT

VEOLIA ENERGIE ČR ROZJÍŽDÍ NA PRAVÉM A LEVÉM BŘEHU VLTAVY VELKOU MODERNIZACÍ, KTERÁ ZAJISTÍ PRAŽANŮM SPOLEHLIVĚJŠÍ A EFEKTIVNĚJŠÍ DODÁVKY TEPLA. INVESTICE PŘESAHOJÍCÍ MILIARDU KORUN ZAMÍŘÍ PŘEDVŠÍM DO VÝMĚNY KLÍČOVÝCH POTRUBNÍCH NAPAJEČŮ A MODERNIZACE TECHNOLOGICKÝCH ZAŘÍZENÍ.

Investujeme přes miliardu korun do modernizace technologií

T TOMÁŠ BARÁNEK F ARCHIV VEOLIA

Co to znamená pro Pražany? Efektivnější a bezpečnější rozvody tepla, menší riziko poruch a udržitelnější budoucnost energetické sítě. Investice přináší jistotu, že bude teplo v Praze proudit hladce – a to i v mrazivých dnech.

Na pravém břehu Vltavy vyměníme potrubí na několika hlavních úsecích v délce několika stovek metrů – od Jihlavské přes Střelnickou až po Čumpelíkovu. Potrubí s různými průměry (DN350 až DN700) projde kompletní obnovou. Již tradičně se budou také vyměňovat dožité kompenzátory na hlavním páteřním napajeci největší dimenze DN 1200 od čerpací stanice Třeboradice směrem do hlavního města.

KLÍČOVÉ PROJEKTY

1. _____ Čekají nás obnovy hlavních potrubních tras v celkové délce přibližně 5 km.
2. _____ Na podzim 2025 zahájíme výstavbu úplně nové budovy v Teplárně Malešice. Nová chemická úprava vody v Malešicích s výkonem 240 m³/h začne zpracovávat vodu z Vltavy v roce 2027 a bude mít klíčový význam pro fungování propojené Pražské teplárenské soustavy.
3. _____ Nový 10MW elektroodový kotel v Teplárně Michle podpoří stabilitu elektrizační soustavy ČR a efektivně využije výstup v dodávkách tepla.
4. _____ V rámci obnov blokových kotlen DOK1 a ŘOK4 zmodernizujeme systém včetně příslušenství a dispečerského pracoviště.

Nyní na všech klíčových projektech probíhá předrealizační příprava a vyrábí se hlavní komponenty, abychom byli schopni vyměnit základní technologické celky v předem stanovených termínech letních odstávek. Použijeme moderní technologie, které minimalizují ztráty a zvýší odolnost celé sítě.

Na levém břehu Vltavy zmodernizujeme hlavní potrubí v oblasti Zbraslavi, ulice Tunelářů a také vyměníme potrubí a budeme sanovat částečně průlezný kanál pod ulici Patočkova (v 6metrové hloubce). V oblasti Julisky zrekonstruujeme 8 hlavních podzemních šachet, které jsou již za hranici své životnosti, čímž odstraníme případná rizika. 🚫

1 _____ Výroba, dodávka tepla a chladu
Podlahová plocha 25 155 m²
Instalovaný výkon plynové kotelny 2 175 kW
Doplňkovým zdrojem tepla je reverzibilní
tepelné čerpadlo o výkonu 306 kW
Instalovaný výkon chlazení 2 460 kW
Roční množství tepla a chladu 18 100 GJ
Provozování od 1. 7. 2024

Další přírůstky do teplárenské soustavy

T LUCIE KETTNEROVÁ _____ F ARCHIV PENTA REAL ESTATE

K NOVÝM OBJEKTŮM Z ATELIÉRU DEVELOPERA PENTA REAL ESTATE, VE KTERÝCH ZABEZPEČUJEME TEPLU, TEPLOU VODU, ALE I CHLAZENÍ A DO KTERÝCH MŮŽETE NAHLÉDNOUT V TOMTO ČÍSLE, PATŘÍ NAPŘÍKLAD MASARYČKA, HOTEL ONE CLOUD NEBO ZLEEP HOTEL PRAGUE.

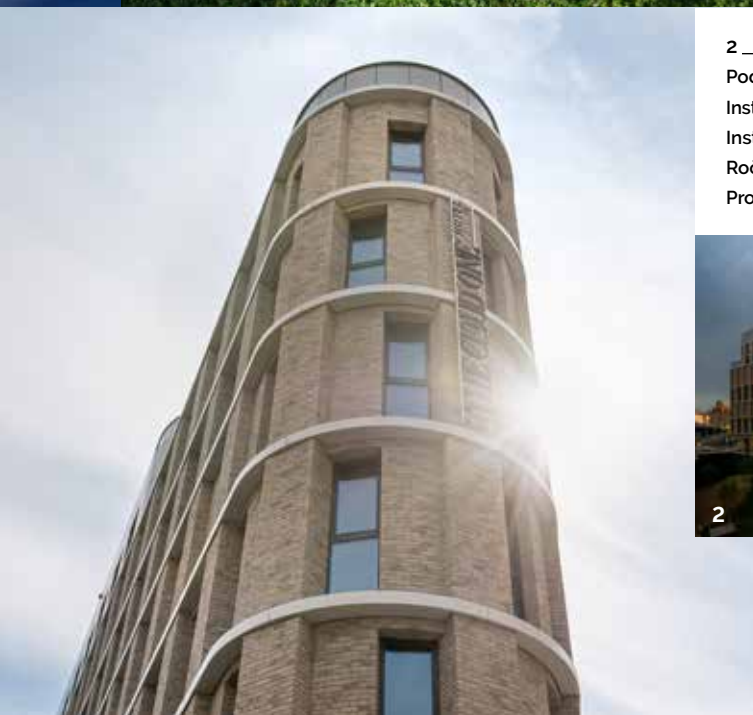
POLYFUNKČNÍ OBJEKT MASARYČKA (1)

Nevyužitý brownfield patřící k Masarykovu nádraží loni konečně ožil. Společnost Penta Real Estate tu dokončila svou vlajkovou loď – polyfunkční objekt Masaryčka. Architektonicko-urbanistickou soutěž o návrh revitalizace území Masarykova nádraží uspořádal investor už v roce 2014. Mezi dvanácti účastníky soutěže se na prvním místě umístil návrh připravený studiem Zaha Hadid Architects, což je mezinárodní architektonická a designérská kancelář se sídlem v Londýně, kterou v roce 1980 založila slavná architektka iráckého původu Zaha Hadid.

3 _____ Plynová kotelna, 2× plynový kotol
DeDietrich C640 – 560 DIEM EVO
Podlahová plocha 3 433 m²
Sjednaný výkon 560 kW
Roční předpokládaná dodávka 472 222 kWh
Provozování od 1. 1. 2024

2 _____ Výroba, dodávka tepla a chladu
Podlahová plocha 12 775 m²
Instalovaný výkon plynové kotelny 1 120 kW
Instalovaný výkon chlazení 1 266 kW
Roční množství tepla a chladu 9 800 GJ
Provozování od 1. 4. 2024

Kancelářskou a obchodní budovu Masaryčka o užitné ploše přes tři hektary tvoří sedmipodlažní objekt ve východní části a devítipodlažní budova na západním konci, které umožňují další rozvoj okolní plochy. Komplex kolemjdoucí zaujme zejména svou fasádou ve zlaté barvě, pro jejíž podobu byly inspirací železniční koleje, zlatá barva má zase odkazovat na pražské věže. Jednotlivé kusy fasády dají dohromady více než osm tisíc metrů čtverečních, na fasádě bychom našli tři tisíce bodů, přičemž každý z nich se podle tvůrců musel navrhovat a vyrábět individuálně.

_____ Masaryčka, Na Florenci 2139, Praha 1 – Nové Město

THE CLOUD ONE HOTEL PRAGUE (2)

Na dohled od Masaryčky, v Hybernské ulici, se nachází nový hotel ONE Cloud, který svým tvarem připomíná Flaitron Building na Manhattanu. Hotel je prvním tuzemským hotelem nového hotelového řetězce The Cloud One a nabízí 382 moderních pokojů, střešní bar s panoramatickou terasou a dalších cca 1 100 m² prémiových obchodních ploch.

_____ The Cloud One Hotel Prague, Hybernská 17, Praha 1 – Nové Město

ZLEEP HOTEL PRAGUE (3)

Hotel je součástí projektu moderní městské výstavby ve čtvrti Nová Waltrovka, kde najdeme moderní obytné komplexy, kancelářské budovy, obchody i kavárny. A kde nově sídlí i společnost Pražská teplárenská. Hotel poskytuje celkem 166 pokojů, jejichž interiér tvoří funkční a nadčasový skandinávský design.

_____ Zleep Hotel Prague, Radlická 366/156, 150 00 Praha 5

Projekt Domy sobě úspěšně pokračuje

T EVA FÍŠEROVÁ _____ F ARCHIV DOMY SOBĚ

V ČESKÉ REPUBLICE JE PŘES 200 000 BYTOVÝCH DOMŮ, VE KTERÝCH BYDLÍ PŘES PADESÁT PROCENT POPULACE. ZATÍM VŠAK VELMI MÁLO VYUŽÍVAJÍ SOLÁRNÍ ENERGII, COŽ CHCE ZMĚNIT PRÁVĚ PROJEKT DOMY SOBĚ POD PATRONACÍ BY VEOLIA. OD ROKU 2000 PRACUJE NA NEJVĚTŠÍM PORTFOLIU REALIZACÍ PRO SVJ A BYTOVÁ DRUŽSTVA. JEN LONI PŘEDALY DOMY SOBĚ DVACET REALIZACÍ POKRÝVAJÍCÍCH PŘES TISÍCOVKU BYTŮ.

Domy sobě pracují po celé ČR a jejich instalace najdete na slunné Moravě i na chladnějším severu. Lokalita a malý rozdíl počtu slunečních dní na různých místech Země efektivitu výroby pomocí fotovoltaiky (FVE) v podstatě neovlivňují. Důležitá je spíš přesná optimalizace výkonu a úspor podle potřeb domu a obyvatel. Realizace v Děčíně je toho důkazem: vysoká investice se vrátí za necelých pět let. SVJ má v péči celý dům, v jehož vchodech je 3× 23 bytů a zhruba 150 nájemníků. Od podpisu smlouvy do spuštění uběhl sice téměř rok a půl, ale práce zabraly mnohem méně času. Administrativa se vyřizovala pět měsíců, instalace půl roku, zkušební provoz jen několik týdnů.

KVALITNÍ TECHNOLOGIE A OPTIMALIZACE JSOU ZÁKLAD

Řešení pro děčínské SVJ tvoří technologie ze tří částí podle vchodů.

— fotovoltaika: výkon 3× 15,180 kWp s využitím

99 panelů Ulica Solar UL-460M-144HV

— střídač: 3× Solax X3-ULT-15KP

baterie: kapacita 3× 21,6 kWh s využitím

18 akumulátorů Solax Triple Power S36

— řízení baterií (BMS): 3× Solax TBMS-MCS0800

— sloučení odběrných míst (SOM): celkem

68 podružných elektroměrů pro společné

prostory a jednotlivé byty – Logarex,

LK13BO407127

Do SOM (sloučení odběrných míst) se nezapojili všichni majitelé 69 bytů, ale stále jich bylo dost (19, 22 a 21 z jednotlivých vchodů), aby řešení zůstalo ekonomicky přínosné (ideální je stoprocentní účast). Úspora na zbytečných poplatcích za samostatná odběrná místa činí několik tisíc Kč/rok na každý byt. Na provoz dohlíží online systém Dominiq, který vedení SVJ i jednotlivým vlastníkům umožňuje monitoring výroby, spotřeby a úspor na úrovních bytů i celého domu. Přidat je možné také bezdrátová čidla na automatické odpočty energií, řešení bezpečnosti atd. Dominiq je základem pro údržbu a servis FVE po celou dobu životnosti.

S ADMINISTRATIVOU SI NEZKUŠENÁ FIRMA NEPORADÍ

Administrativa kolem FVE pro bytový dům není vůbec jednoduchá. Úřady si často nechávají třicet dní na vyjádření a bez jednoho razítka nelze žádat o další, takže ani odborník proces neurychlí. Na druhou stranu má ale „papirovaní“ za cíl zajistit bezpečnost a odbornou realizaci každé schválené FVE.

Domy sobě mají k administrativě vlastní checklist obsahující padesát kroků. Protože dodávají řešení na klíč, ze strany SVJ stačí dodat několik podkladů, podepsat plné moci a tím jejich starosti končí. Následuje kolečko institucí, které se musejí vyjádřit. Ve zkratce: statik, projektant, stavební úřad, hasičský záchranný sbor, památková péče (pro panelový dům v Děčíně nebyla potřeba), dodavatel

1. Fotovoltaika pro SVJ v Děčíně je nejnovější realizací projektu Domy sobě. Elektrárnu pro tři vchody panelového domu vyrábí 99 panelů o výkonu 45,54 kWp, kapacita baterii je 64,8 kWh. Vyšší investice zahrnující i sloučení odběrných míst se promítá do úspory přes 600 000 Kč za rok. Znamená to rychlou návratnost za necelých pět let.

2. Centrální umístění elektroměrů se sloučeným odběrným místem (SOM) pro celý dům. V tomto případě doslova „na patě domu“, jak se říká v elektrikářské hantýrce.

3. Technologii FVE lze v bytovém domě umístit různě. Moderní zařízení už může být přímo na střeše, stačí základní ochrana proti počasí. Ušetří se na kabeláži, zajištění technické místnosti apod. Na snímku vybavení pro jeden ze tří vchodů panelového domu SVJ v Děčíně.

v Děčíně tak může pustit z hlavy jak dohled nad výkonem a optimalizací úspor, tak starost o údržbu, servis, nebo případné záruční opravy. To všechno pokrývají balíčky péče po celou dobu provozu. V rámci zaškolení stačilo seznámení se systémem Dominiq. Využívání solární energie nevyžaduje nic speciálního. Energie vyrobená díky Slunci na střeše domu teče přímo do zásuvek, v případě menší spotřeby se uchová v baterii na pozdější dobu.

elektriny, správce distribuční sítě, fond životního prostředí (kvůli dotaci z programu Nová zelená úsporám) a další. To vše obvykle v několika kolech úprav.

INSTALACE FVE JE TŘEŠNÍČKOU NA DORTU

„Společnost Domy sobě byla jediná, která nám nabídla kompletní řešení: od návrhu technologie přes projektovou dokumentaci a vyřízení dotační podpory až po samotnou instalaci, uvedení do provozu a komunikaci se zapojenými stranami. Od podpisu smlouvy uplynulo osmnáct měsíců a po počátečním zdržení a naší značné nervozitě jsme dnes již v plném provozu,“ říká předsedkyně SVJ v Děčíně Michala Šumpelová. Samotná instalace zabrala šest měsíců (7–12/2024), a to zejména kvůli náročnosti realizace. Menší instalace pro SVJ jsou hotové za několik týdnů. Zkušební provoz běžel od ledna do půlky března 2025 a nepřinesl žádné nepříjemné překvapení. Stačilo běžné dolažení systému „v běhu“. Přesně od 17. 3. 2025 je tedy fotovoltaika v ostrém provozu.

ENERGETICKÝ MANAGEMENT ZNAMENÁ PÉČI „NAVŽDY“

Protože automatickou součástí dodávky je v případě Domů sobě výběr z balíčků následné péče, údržby a servisu, tzv. energetický management, předáním fotovoltaiky dlouholetá spolupráce teprve začíná. SVJ

FVE OČIMA PŘEDSEDKYNĚ SVJ V DĚČÍNĚ

„Domy sobě nás po celou dobu provázely nejen prostřednictvím webinářů a legislativních konzultací, ale i během samotné realizace. Navíc nám poskytly servis do budoucna jak po stránce technické údržby zařízení, tak i v oblasti ekonomicko-energetické. Toho si velmi ceníme. K naší nemalé spokojenosti přispěl i fakt, že jsme již od února do března 2025 reálně ušetřili přibližně 80 000 Kč oproti předepsaným zálohám bývalých dodavatelů elektrické energie – a to díky sloučenému odběrnému místu. Z pohledu výboru SVJ – a po svých dlouholetých zkušenostech – hodnotím spolupráci s firmou Domy sobě jako velmi úspěšnou, zvláště s ohledem na rozsah celé akce,“ uzavřela Michala Šumpelová. ☺

4. Bezpečnost fotovoltaiky je pro Domy sobě absolutní prioritou. Součástí řešení je vždy i snadno přístupné centrální tlačítko STOP. Obavy, že v případě problémů nepůjde fotovoltaiku vypnout, jsou jen jeden z nesmyslů, které kolují po sociálních sítích. V případě profesionální instalace to zvládne i dítě.

PROČ VEOLIA ENERGIE PRAHA A PRAŽSKÁ TEPLÁRENSKÁ KAŽDOROČNĚ VYHLAŠUJÍ ODSÁVKU TEPLÉ VODY, JE TOTO OMEZENÍ NEZBYTNÉ A NEŠLY BY ODSÁVKY ZKRÁTIT? TO PŘED LÉTEM ZAJÍMÁ MNOHO ODBĚRATELŮ, A PROTO JSME TYTO DOTAZY POLOŽILI MARTINU VOLESKÉMU, VEDOUcíMU TECHNICKÉHO ODDĚLENÍ REALIZACE PLÁNOVANÝCH AKCÍ.

Letní odstávky jsou nezbytné

Proč vlastně dochází ke každoročním odstávkám teplé vody?

Ujišťuji všechny, že zásadně neprovádíme letní odstávkové práce bez účelu. Rozvodné tepelné zařízení stárne, opotřebovává se a jako každé jiné zařízení potřebuje údržbu. A údržbou v letních měsících prodlužujeme jeho životnost a schopnost dodávat teplo a teplou vodu v dalších letech zákazníkům a eliminovat havarijní stavy v průběhu roku.

Odstávky úmyslně směřujeme na letní období, kdy je nejnížší spotřeba tepla a teplé vody, aby byl dopad na odběratele co nejmenší. Česká legislativa nám dokonce ani neumožňuje tyto práce provádět v topné sezóně.

Co by se stalo, pokud bychom jeden rok odstávky vynechali?

Vynechání odstávek by mohlo zapříčinit zvýšené riziko náhlých poruch a havárií během topné sezóny, jejich opravy by pak už ale měly mnohem závažnější dopady na odběratele. Bez plánované údržby by došlo k postupné degradaci zařízení a mimo jiné také k nahromadění usazenin a nečistot a tím ke snížení účinnosti celého systému, což by vedlo k vyšším nákladům na provoz. V neposlední řadě by byla ohrožena i bezpečnost provozu kvůli nekontrolovaným bezpečnostním prvkům.

Současně by to pro nás představovalo nesplnění zákonných požadavků na pravidelné revize a kontroly, což by mohlo vést k pokutám a nucenému odstavení části zařízení. V konečném důsledku by jedno vynechání odstávky vedlo k vyšším nákladům na opravy a údržbu v budoucnu a také ke zvýšení cen koncovým odběratelům.

Je možné odstávky nějak uspišit?

Odstávky můžeme částečně urychlit, ale vždy s ohledem na zachování kvality a bezpečnosti prací například nasazením většího počtu pracovníků a koordinací více pracovních čtí současně. Nicméně toto řešení značně ovlivní konečnou cenu oprav a investic a tím i konečnou cenu spotřebitelům.

Urychlit opravy lze i důkladným předběžným plánováním a přípravou. Detailní plánování odstávek nám umožní rozvrhnout rozložení pracovních sil po celé Praze a snížit počet dnů pro odstávku tím, že si rozdělíme síť na menší úseky a odstavujeme je postupně. Pomáhá nám i využití modernějších technologií a postupů při údržbě a opravách

a zapojení mobilních zdrojů tepla pro části sítě. Nicméně určité technologické postupy a zákonné lhůty pro revize zkrátit nelze a přílišné urychlení prací by mohlo vést ke snížení kvality údržby.

Které největší projekty budeme letos v létě realizovat?

V roce 2025 máme v plánu pokračovat v obnově redistribučních tepelných napáječů. Jedny z největších projektů tohoto roku se nacházejí v okolí ulic Střelnická a Čumpelíkova, kde dojde k obnově části rozvodného tepelného zařízení dimenze DN600 v rozsahu necelých 500 metrů včetně navazující části potrubí, pouze o řád menší dimenze, v rozsahu přibližně 250 metrů. Tento napáječ zásobuje rozsáhlou oblast Prahy od Strážkova přes Kobylisy až po Bohnice a Čimice.

Proběhne i rozsáhlá oprava tepelného napáječe západ a jih za zdrojem Malešice a v neposlední řadě uskutečnime velké údržbové práce na napáječi střed, který vede mezi zdroji Malešice a Krč. Samozřejmě nás opět jako každý rok čekají desítky údržbových a investičních akcí na celé soustavě.

Odběratelé na Černém Mostě se po předchozích větších opravách mohli domnívat, že v této lokalitě je již hotovo. Proč se jich letošní odstávky také týkají?

Na tak velké soustavě, jako je rozvodné tepelné zařízení Pražské teplárenské, nemůžeme práce nikdy považovat za hotové. Na Černém Mostě tedy budou odstávky probíhat i v následujících letech, ale snažíme se, aby nebyly již delší než týden, jako tomu bylo v minulých letech. Letos odstávka na Černém Mostě také souvisí s odstávkou zdroje v Mělníku, který zásobuje teplem pražskou soustavu.

750

PŘÍBLIŽNÝ ROZSAH OBNOVY TEPELNÝCH
NAPÁJEČŮ V OKOLÍ ULIC STŘELNICKÁ
A ČUMPELÍKOVA BUDE ČINIT 750 METRŮ.

Ovlivní odstávka elektrárny v Mělníku, kterou neprovozuje Pražská teplárenská, ale společnost ČEZ, ještě nějakým dalším způsobem pražskou soustavu?

Kvůli odstavení Elektrárny Mělník musíme zajistit náhradní zdroje tepla pro oblasti dříve zásobované z Mělníka, což povede ke složitější koordinaci odstávek a také k prodloužení některých odstávek kvůli přepojování a úpravám rozvodné sítě. Zvyšuje to i nároky na kapacity pracovníků kvůli souběhu prací na odpojování starého zdroje a zprovoznování nových, provádět musíme i důkladnější kontroly a případné úpravy rozvodné sítě v souvislosti se změnou hydraulických poměrů při změně hlavního zdroje tepla.

Od odstavení Elektrárny Mělník se tak odvíjí harmonogram provozu lokálních zdrojů po Praze, který je úzce propojen s harmonogramem prací především na páteřních tepelných napáječích, které právě tyto jednotlivé zdroje propojují. Vše je nezbytné zkoordinovat tak, aby výpadek z Mělníka nahradil každý z těchto lokálních zdrojů pro maximálně možný počet zákazníků.

Liší se odstávky pro obyvatele na pravém a levém břehu Vltavy?

Ano, odstávky se pro obyvatele na různých březích Vltavy liší, protože každý břeh je napájen z jiného zdroje tepla, což znamená jiný způsob provozování této sítě, a s tím i úzce souvisí různé termíny odstávek. Stáří a technický stav rozvodů se na každém břehu také liší, což ovlivňuje rozsah a délku potřebných oprav a investic.

Právě moje oddělení zpracovává a vytváří mapu letních odstávek na soustavě Pražské teplárenské, tedy jakýsi „jízdni řád“, jímž se budou odstávky řídit. Teplárenská soustava je totiž poměrně složitý systém, zvláště ta v hlavním městě, kterou provozuje Pražská teplárenská na pravém břehu, a je celá úzce propojena s odstávkou zdroje v Mělníku. Soustava na levém břehu se oproti tomu spoléhá na jednotlivé zdroje, kde můžeme naplánovat odstávku v individuálním termínu každého zdroje zvlášť.

I když jsou odstávky pečlivě naplánovány, stává se, že narazíte na nějaký nečekaný problém?

I při pečlivém plánování se vyskytnou nečekané problémy, například objevíme větší rozsah koroze či opotřebení potrubí, než jsme předpokládali při diagnostice. Někdy najdeme skryté závady, které se projeví až po odstávce zařízení, nebo se potýkáme s komplikacemi při výměně starých částí, kdy náhradní díly nemusí přesně odpovídat původním rozměrům. Výjimečné nejsou ani problémy s dodávkami náhradních dílů nebo materiálu.

V takových případech musíme situaci operativně řešit a bohužel výjimečně i prodloužit plánovanou dobu odstávky. Tomu se ale snažíme úspěšně předcházet pečlivou přípravou a plánováním – tady patří poděkování mým kolegům, kteří mají v oboru velké zkušenosti. Většinou se nám tedy daří popasovat se s nečekanými problémy tak, že zákazníci nic nepocítí. 🍷

CO DOKÁŽE MALÁ NETĚSNOST __ Někdy stačí malinká netěsnost a výsledkem je velké divadlo. Alespoň po vizuální stránce. Přesně to se stalo před čtyřmi lety v Libušské ulici v Praze 4. Tehdy došlo k poruše izolace na horkovodním potrubí. __ Problém nastával ve chvíli, kdy se kvůli netěsné izolaci dostala k potrubí voda z okolí. Jelikož v topném období překračuje teplota potrubí 100 °C a mění tuto vodu v páru, z místa poruchy se někdy „kouřilo“. A protože se nejednalo o havárii, která by vyžadovala okamžitý zásah, mohli jsme s opravou počkat do období letních odstávek. __ Zároveň jsme věděli, že místo bude na očích spoluobčanů řadu měsíců, a tak nás napadlo použít ohrazení pro

umístění veselého obrázku s vysvětlením. Zástěnu navrhl grafik Tomáš Jelínek, který vytvořil originální postavu Kouřícího džina. V chladném počasí se nad jeho hlavou vlivem odpařované vody vytvářel mlhavý opar.

T LUCIE KETTNEROVÁ — F ARCHIV VEOLIE

Jsme pražští lídři v kogeneračních jednotkách

KOGENERACE. TROCHU TAJEMNÉ SLOVO, KTERÉ NEŘÍKÁ NIC O SOUŽITÍ VÍCE GENERACÍ, ALE OZNAČUJE KOMBINOVANOU VÝROBU ELEKTRICKÉ ENERGIE A TEPLA. VEOLIA ENERGIE PRAHA PRÁVĚ VYUŽITÍM KOGENERACE POMÁHÁ VYROVNÁVAT ČESKOU ELEKTROENERGETICKOU SOUSTAVU.

Na konceptu výstavby kogeneračních jednotek začala Veolia Energie Praha pracovat už v roce 2016, a to v kotelnách v jihozápadní části hlavního města, kde pro to byly vhodné podmínky. Původní sídliště včetně infrastruktury zde totiž historicky z větší části zásobují teplem a teplou vodou plynové blokové kotelny. Jedná se o ostrovní provozy centrálního zásobování teplem, kde teplo vzniká z plynu ve zdrojích se čtyřmi až pěti kotle.

Blokové kotelny jsou vybaveny úpravnou topné vody a strojovnou s regulačními prvky a oběhovými a doplňovacími čerpadly. „Výstupní topnou vodu z kotlů regulujeme tlakově i teplotně a v požadovaných parametrech ji dodáváme oběhovými čerpadly do rozvodné sítě,“ popisuje Jan Zdrálek, ředitel společnosti Veolia Energie Praha. Potrubí se pak nachází v kolektorech a topných kárnalech nebo se nově využívá technologicky modernější předizolované potrubí.

Jedna blokova kotelná zásobuje dvacet až čtyřicet předávacích stanic, které dokážou topnou vodu regulovat na finální parametry požadované zákazníkem a také ji použít na ohřev teplé vody.

NÁKLADNÉ, ALE ODPOVĚDNÉ ŘEŠENÍ

Zvolené řešení kogenerační výroby tepla a elektřiny je investičně velmi nákladné. V tomto případě náklady na instalaci překročily částku **350 miliónů Kč**. Řešení je to však také velmi odpovědné. V případě nedostatku elektrické energie v soustavě najedou připravené kogenerační jednotky do dohodnutých výkonů nebo v případě přebytku „pouze“ sjedou na nižší výkon a dodávku tepla do sítě nahradí plynový kotel. Žádná energie tedy není zmařena.

10

TOLIK ZDROJŮ S KOGENERAČNÍMI JEDNOTKAMI O VÝKONU 999 KWE PROVOZUJE VEOLIA ENERGIE PRAHA.

„Potenciál výše popsaných zdrojů pro umístění kogeneračních jednotek tak byl zřejmý. Klíčovým předpokladem pro efektivní a ekologický provoz kogenerační jednotky je totiž možnost vyvedení a využití tepelného výkonu,“ vysvětluje Jan Zdrálek.

Jak taková kogenerační jednotka vypadá? Je to tepelný stroj, který tvoří pohonná jednotka, v našem případě pístový zážehový osmiválcový motor spalujícím zemní plyn, a generátor elektrické energie. Její motor je nutně chladiť, a soustrojí tedy produkuje z jednoho paliva nejen elektřinu, ale také teplo.

JAKO SPRÁVNĚ SESTAVENÉ PUZZLE

Aby Veolia Energie Praha zajistila optimální vyvedení elektrického a tepelného výkonu a kooperaci jednotky s plynovými kotle, musela do stávajícího plynového zdroje správně poskládat kogenerační jednotku s výměníky nutnými pro chlazení jednotky a spalín, trafostanici, zařízení pro snížení oxidů dusíku (NOx) a ve vybraných případech také akumulací nádrž. Zároveň musela upravit regulace na předávacích stanicích a v rozvodných zařízeních tak, aby snížila teplotu vratné

topné vody a mohla jednotku účinně chladit a případně využít kapacitu rozvodné sítě k akumulaci.

„Už z analýzy situace bylo patrné, že zásahy na zdrojích do strojní, stavební a elektro části i do řídicího systému budou zásadní a koordinace prací bude mimořádně náročná, protože jsme chtěli zachovat během výstavby výrobu a dodávku tepla našim zákazníkům," vzpomíná Jan Zdrálek. Zároveň bylo nutné absolvovat řadu jednání se státní správou, energetickými společnostmi i budoucím dodavatelem, kterým se stala společnost AmpluServis (člen skupiny Veolia).

Výstavba navázala v roce 2020 na ekologizace blokových kotlen, při kterých jsme vyměnili vybrané kotle a veškeré hořáky za nízkoemisní. Postupně jsme do roku 2023 instalovali stroje v deseti blokových kotelnách v lokalitách Dédina, Řepy, Stodůlky, Lužiny, Velká Ohrada, Nové Butovice, Barrandov a jednu jednotku také na parním zdroji Zbraslav.

Aktuálně provozuje Veolia Energie Praha na deseti zdrojích jednotky o výkonu 999 kWe a na Barrandově jednotku o výkonu 450 kWe. Celková účinnost instalovaných kogeneračních jednotek

„Naším úkolem je dosáhnout maximální možné dostupnosti kogeneračních jednotek pro poskytování služby výkonové rovnováhy.“

se pohybuje okolo 90 % a jednotky plní emisní a hlukové limity s dostatečnou rezervou.

POMOCNÍK STABILIZACE PŘENOSOVÉ SOUSTAVY

V současnosti zvládnou naše kogenerační jednotky v závislosti na ročním období, a tedy odběrech tepla ze sítě, což znamená možnost jednotky chladit, pokrýt vlastní spotřebu zdroje, dodávat elektřinu do distribuční soustavy a také poskytovat služby výkonové rovnováhy (SVR) pro provozovatele nadřazené přenosové soustavy ČEPS (Česká elektroenergetická přenosová soustava) prostřednictvím agregačního bloku. Agregací blok je zde součtem výkonů jednotlivých KJ a pro účel poskytování SVR je vnímán jako jedna „virtuální elektrárna“.

„Podíl dodávky elektřiny z fotovoltaických a větrných elektráren do distribuční soustavy stále stoupá, a dochází tak častěji v přenosové soustavě k výkyvům. Zvyšují se tedy i nároky na stabilizační mechanismy, které dokážou zajistit v soustavě rovnováhu mezi výrobou a spotřebou elektrické energie," uvádí ředitel společnosti.

Rovnováhu pro ČEPS zajišťují poskytovatelé služeb ve třech úrovních podle rychlosti, s jakou jsou schopni na výkyvy reagovat. Jedním z možných řešení je flexibilní provoz kogeneračních jednotek. „V našem případě se jedná o terciální regulaci výkonové rovnováhy s povinností plné aktivace do 12,5 minuty," konstatuje Jan Zdrálek.

Pro operativnější vyrovňování sítě v kategoriích s přísnějšími časovými limity se volí jiné technologie. Instalované kogenerační jednotky přihlášené do služeb v agregacním bloku reagují na aktivaci iniciovanou ČEPS snížením nebo zvýšením výkonů. Výkonová kapacita pro takto drženou „pohotovost" se odvíjí od možnosti jednotky chladit a také od technické kondice stroje.

„Naším úkolem je dosáhnout maximální možné dostupnosti kogeneračních jednotek pro poskytování služby výkonové rovnováhy, a to jak záporné, tak kladné. Na zvyšování spolehlivosti strojů a jejich řízení v rámci zdrojů a tepelných sítí stále pracujeme," dodává Jan Zdrálek. ☺

JAKO VÁŠ SPOLEHLIVÝ DODAVATEL TEPELNÉ ENERGIE SE S VÁMI RÁDI SETKÁVÁME NA NEJRŮZNĚJŠÍCH RODINNÝCH AKCÍCH. ODPOVÍDÁME NA VAŠE OTÁZKY OHLEDNĚ DÁLKOVÉHO VYTÁPĚNÍ A VYSVĚTLUJEME, PROČ MÁ VELKÝ VÝZNAM PRO EKOLOGII.

T REDAKCE _____ F ARCHIV VEOLIE

Setkáme se na dětských a sportovních dnech nebo třeba na divadelním festivalu

Do sportovních a edukativních aktivit v našem stánku se s nadšením zapojují malé děti, ale i školáci a studenti. Letos náš promo tým posílil velice sympatický nový člen. Kromě nového programu se tak můžete těšit i na maskota sokolika Olíka: mládě sokola stěhovavého.

Proč se naším maskotem stal právě sokolík Olík? Připomíná naši dlouhodobou snahu pomoci ohroženým sokolům stěhovavým v rozšiřování jejich hnízdních možností. Ve spolupráci s Českou ornitologickou společností instalujeme na vysoké komíny našich tepláren

speciální hnízdní budky, které sokolům mohou ve městech nahradit visuté skalní převisy. Například v těchto dnech bedlivě sledujeme dění v Mariánských Lázních, kde se v polovině dubna vylíhla čtyři ptáčátka. Hnízdo opustí asi po šesti týdnech – a to je možná právě v době, kdy čtete toto vydání Elementu. Na straně 4 si můžete načíst QR kód a podívat se do jejich budky online.

Naše podpora místních komunit se projevuje nejen finančně, ale i přímou účastí na akcích, kde pro vás a vaše děti připravujeme zábavný program. Pro každého návštěvníka máme připravený malý dárek.

V dubnu jsme už stihli oslavit Den Země v Horních Počernicích, navštívit Libeňskou pouť v Praze 8 a přivítat Čarodějnice na Ladronce v Praze 6. V květnu jsme se zapojili do akcí na fotbalovém stadionu Viktoria Žižkov a podpořili inspirativní Divadlo v parku v Kunraticích. Těšíme se také do Radotína, v neděli 1. června do areálu RosMarina v Praze 12, v neděli 8. června na Rodinný den na Výstavišti, následující sobotu 14. června na hudební a zážitkový program Letňany nejen dětem. V září vyrazíme opět na Science Festival na Desítce nebo třeba na oblíbené Kavky4Sport v Praze 4.

Je toho opravdu hodně. Pokud se ve vašem sousedství chystá podobná událost, nejspíš se tam můžete setkat i s námi a s Olíkem. Těšíme se! 🐣

Poděkování _____ „Pražská teplárenská ze skupiny Veolia tradičně přispívá na rodinnou akci Letňany nejen dětem. Díky této podpoře můžeme obohatit program pro nejmenší návštěvníky. Kromě toho podporuje Letňanský sportovní festival, Letňanský triatlon a sponzorovala i náš letošní reprezentační ples na téma Zimní království. V průběhu roku se tak setkáváme nejen prostřednictvím dodávané teplé vody a tepelné energie, ale také při nejrůznějších aktivitách, které připravujeme pro veřejnost. Tato dlouhodobá spolupráce v oblasti kultury a sportu je pro naši městskou část důležitá, neboť víme, že se na Veolii můžeme spolehnout.“

IVETA LOJKOVÁ
místostarostka MČ Praha 18

T EVA FIŠEROVÁ _____ F OTTO BOCK ČR, HERBERT WIRTZ A ARCHIV FILIPA RATAJE

Golfista Filip Rataj: Talent, odhodlání a vášeň pro sport

NA PRAHU PLNOLETOSTI **FILIP RATAJ** NEJRADŠÍ SPORTUJE, STEJNĚ JAKO MNOZÍ JEHO VRSTEVNÍCI. PŘECE JEN JE TADY ALE NĚCO, ČÍM SE OD NICH LIŠÍ. FILIP SE NARODIL BEZ LEVÉHO PŘEDLOKTÍ, COŽ BY MNOZÍ POVAŽOVALI ZA VELKOU NEVÝHODU PRO JAKÝKOLI SPORT. V JEHO PŘÍPADĚ TO ALE NEPLATÍ.

Filipovy úspěchy

Svůj první pohár vyhrál v 1. třídě na školním golfovém turnaji.

V letech 2018–2024 obsadil na velkém hřišti mnohokrát **1.–3. místo v menších i větších turnajích.**

1. místo

Stableford players with WR4GD Pass (+5 až 18,4)
– Czech Disabled Open – Mezinárodní mistrovství ČR hendikepovaných 2021 – Golf Resort Česká Lípa.

4. místo

kategorie Strokeplay Net Men – German International Disabled Championship 2021

1. místo

kategorie Strokeplay (0 až 18,4) – Mezinárodní mistrovství Slovenska hendikepovaných (Slovak Disabled Open 2022)

3. místo

kategorie Best Arm Men – Czech Disabled Golf Masters 2022 v Golf Resort Black Bridge

1. místo

kategorie Czech National Strokeplay Champion – Czech Disabled Open 2022 v Golf Resort Česká Lípa

1. místo (2×)

kategorie National Strokeplay Champion – German International Disabled Championship v letech 2023 a 2024

S golfem jsi začal už v dětství, takže rozhodování bylo tehdy asi na rodičích...

Bylo to z popudu přátel mých rodičů ze Společnosti Otto Bock ČR, která působí v oblasti produktů a služeb pro hendikepované. Napadlo je, že by mi golf mohl jít, a rodiče souhlasili. Nejdřív jsem měl soukromé lekce, pak jsem navštěvoval golfovou školičku v menší skupině dětí při 1. Slovanském klubu Lobzy nebo v Greensgate golf Dýšina. Také jsem navštěvoval zájmový golfový kroužek a hodiny golfu v rámci výuky na 25. ZŠ Plzeň.

Rodiče mají vztah ke sportu, proto tě k němu přivedli už v útlém věku a udělali tím pro tebe to nejlepší, co mohli...

Určitě, protože sport naplňuje můj volný čas a dobře vím, jak je pohyb pro každého důležitý. Už jako miminko mě dali na plavání, pak přišly i další sporty a na sportovní základní škole jsem začal hrát i badminton, který je oproti golfu rychlejší a akčnější. Dává mi dost do těla, ale jde víc o jednostranné zatížení mé pravačky. Při golfu, než se obejde všech 18 jamek, se nachodí i deset kilometrů, a když si to dám čtyřikrát týdně a ještě připočítám energii potřebnou k odpalům, je to docela slušný výkon.

Asi se setkáváš se zvědavými pohledy lidí v okolí, zejména pak dětí...

Při pohledu na mé ruce si nejde nevšimnout, že mám protézu, navíc ta elektronická s pohyblivými prsty je černá. Děti jsou přirozeně zvědavé, a když to komentují, nebo se zeptají, tak zavtipkují, že jsem se na dovolené setkal se žralokem. To pak vyvalí oči ještě víc a v té chvíli jsem asi jejich hrdina. Platí, že každý má své limity, pro mě je ale tohle zcela normální stav.

„Děti jsou přirozeně zvědavé, a když to komentují, nebo se zeptají, tak zavtipkují, že jsem se na dovolené setkal se žralokem.“

_____ Filip Rataj v dětství

„V podstatě žádný vzor nemám a moc golfistů ani neznám, hraju podle sebe, podle svých schopností a sil. Nikomu se nechci vyrovnat, hlavně si chci hru užít, a přitom se třeba i zlepšovat.“

Měl jsi někdy pocit, že ti ruka chybí? Všimla jsem si, že máš kecky na tkaničky...

Já to nijak neprožívám, prostě to tak je, nedělám si z toho velkou hlavu. Spoustu věcí jsem se naučil dělat jednou rukou, třeba zrovna zavazovat tkaničky. Protézou si přidržím i pravítko, takže ve škole zvládám všechno stejně jako spolužáci. Možná mám pravou ruku zručnější – říká se, že nevidomí třeba lépe slyší...

V jakém oddílu hraješ golf a máš nějaký vzor?

V roce 2017 jsem splnil oficiální zkoušku golfové způsobilosti a teď jsem členem RGA Greensgate Dýšina, kde hraju s vrstevníky. Od roku 2021 jsem také členem CZDGA České golfové asociace hendikepovaných, kde ale hraji se staršími golfisty. Účastnil jsem se například ME družstev hendikepovaných v Belgii a Německu nebo turnaje světového poháru EDGA v Holandsku, Itálii či Portugalsku. V podstatě žádný vzor nemám a moc golfistů ani neznám, hraju podle sebe, podle svých schopností a sil. Nikomu se nechci vyrovnat, hlavně si chci hru užít, a přitom se třeba i zlepšovat.

Kdo tě trénuje a jak si rozumíte?

Mým prvním trenérem byl Ivan Svoboda, později Jan Šedivec a dodnes, už asi osm let, mě trénuje Honza Mergl. Zná mě od dětství a nic mi neodpustí. Ale jsme spolu v pohodě, proto se na tréninky těším. A moje výsledky jsou i jeho zásluha. Také už jsme spolu hráli ve flightu. Moc mu tímto za vše děkuji.

Za svou krátkou kariéru jsi zaznamenal docela pěkné výsledky.

Jakého úspěchu si nejvíc ceníš?

Dařilo se mi v roce 2022, kdy jsem obsadil i 1. místo na Mezinárodním mistrovství ČR, a takovou třešničkou na tomto základu byla cena Paragolfa roku 2022, kterou mi předali na Večeru českého golfu ve Slovanském domě v Praze. Z toho jsem měl velkou radost a moc si toho vážím. Momentálně mám hendikep 7 a ten si chci samozřejmě zlepšit.

FILIP RATAJ (18)

Narodil se 28. května 2007 v Plzni s vrozenou amputací levé ruky. Sportovně založení rodiče ho přihlásili ve třech měsících na plavání kojenců. V osmi měsících dostal svoji první protézu a jako předškolák už navštěvoval atletiku, lyžoval, hrál fotbal, florbal, badminton a zkusil i golf. Oběma posledně jmenovaným sportům se věnuje dodnes a dosahuje v nich výborných výsledků. V golfu má hendikep 7 a je na 167. místě ve světovém žebříčku hendikepovaných, 2. nejlepším z ČR a 13. na světě ve věku do 21 let. Je studentem SPŠ stavební v Plzni.

„Když vyloženě nikam a nic nemusím, hraju hry nebo koukám na film. Lenošit mě docela baví, ne že ne.“

Vybral sis dva individuální sporty...

Kolektivní nemám moc rád. Nechtěl bych zapříčinit týmu špatný výsledek, kolektivní odpovědnost, tam je to o něčem jiném. Pokud se mi nedaří v golfu nebo v badmintonu, můžu se zlobit jen sám na sebe.

Zatímco badminton hraješ často bez protězy, při golfu ji vždy používáš, máš nějakou speciální?

Při badmintonu se mi s protézou lépe podává, ale hůř se s ní pohybuji. V soutěži jednotlivců proto nastupuji bez protězy, v zápasech dvojic, kdy rozhoduje kvalita podání, hraji převážně s protézou. Golf hraju vždy s protézou s nástavcem. S mými protetiky Vladanem Princem, Honzou Malešem a Ondřejem Vyhnalem jsme několik let hledali možnost, jak by se mi co nejlépe držela hůl při odpalu, a vymysleli jsme na protězu nástavec, který byl zpočátku přichycený suchým zipem, což se ale neosvědčilo. Finální verze je od Ondřeje Vyhnala, který prototyp vytiskl na 3D tiskárně, ale materiál při úderech praskal, a tak požádal kolegy ze Západočeské univerzity, kteří přišli na mix materiálů, jež snesou i ty největší údery. Hraje se mi s ním dobře téměř dva roky. Je to světový unikát a inspirace pro ostatní. Sice jsem se setkal s názorem, že bych měl bez protězy asi delší rány, ale dovedu si představit, jak by trpěla pravá ruka, kterou si musím hýčkat. Je rozdíl v tom, když se hraje oběma rukama, nebo když je jedna zdravá a druhá protéza, ale to neřeším.

Kdo tě doprovází na turnaje?

Na zdejší turnaje se mnou často jezdí táta, sám golf také hraje. Určitě přijde někdy doba, kdy budu jezdit sám, zrovna dělám autoškolu. Ale asi spolu budeme jezdit i nadále, jen si potom vyměníme sedadla, už se na to těší. Sám se někdy vypravím, až získám zkušenosti a stoprocentní jistotu za volantem.

Potřebuješ v autě nějakou úpravu řízení?

Právě mám za sebou několik jízd a je to v pohodě. Všiml jsem si údivu instruktora, když mě viděl poprvé, ale po čtvrt hodině zjistil, že to půjde. Nemám problém dát blinkr, světla se rozsvěčují automaticky, jen kvůli těm, co se ovládají třeba pod volantem, bych musel zastavit. Jinak jsem na žádný problém nenarazil a řízení mě baví. Určitě ale vím, že třeba na motorce nikdy jezdit nebudu.

Za rok tě čeká maturita na stavební průmyslovce, už máš představu o své budoucnosti?

Zatím jistě vím, že bych chtěl pokračovat na vysoké škole, jen nemám ještě úplně jasno na jaké. Možná bych se chtěl pohybovat kolem sportu, to by mě asi bavilo nejvíce. Momentálně dodržuji rodinnou tradici – na zdejší průmyslovku chodil můj táta i děda. Dál se uvidí, zdánlivě mám na rozhodování ještě čas.

Ve škole máš individuální plán, jaké jsou jeho výhody?

Výhody nemám prakticky žádné, jde o pět procent navíc povolených absencí, což je tak jedna dvouhodinová za pololetí. Snažím se ve škole nechybět, abych už se pak nemusel zas tak moc učit doma, i všechny doktory se snažím objednat mimo vyučování. Teď jsem byl třeba na týdenním soustředění v Peschiera del Garda v Itálii. Škola mě uvolnila, ale cestou jsem se musel učit, abych toho moc nezameškal, dokonce jsem v autobusu pracoval na zadaném projektu.

Máš ještě nějaký další koníček kromě sportu?

Asi spánek, to je můj velký kůň. Na hřišti toho nachodím dost, tak mě třeba vůbec neláká vyrazit někam na nějakou turistickou trasu či na výlet, ale ani třeba do divadla, to možná přijde s věkem. Asi bych měl víc číst, stihám přečíst jen doporučenou literaturu k maturitě, to nechci podcenit. Sice nejsem určitě závislý na počítačových hrách, ale rád si nějakou pustím, což k mé generaci neoddělitelně patří a já nejsem žádná výjimka. Když vyloženě nikam a nic nemusím, podívám se na nějaký film. Možná se zdá, že mám dost pohybu, ale lenošit mě docela baví, ne že ne.

V golfu tě podporuje Veolia. Jak se zrodila vaše spolupráce?

Tátovi o této možnosti řekl kamarád, tak jsme s rodiči Veolii požádali o příspěvek a vyšlo to. Jsem za to moc rád, protože golf není zrovna nejlevnější sport a finanční náklady jsou od počátku na bedrech rodiny. Příspěvek od Veolie mi pokryje částečně fyziologickou regeneraci, tréninky a velkou část účasti na zahraničních turnajích, a to už je na rodinném rozpočtu každoročně hodně znát. Proto jsem rád, že se mi hra daří, a Veolii patří moje velké díky. 🙏

Co ano a co ne

VÝHODY A NEVÝHODY PLNOLETOSTI: MŮŽU SI ZALOŽIT SVŮJ ÚČET, ALE NEDÁ SE VYMLOUVAT NA MLADICKOU NEROZVÁŽNOST.

CO DĚLÁŠ RÁD A CO NERAD: OPRAVDU RÁD SPÍM, NERAD VSTÁVÁM A NERAD SE UČÍM, SÁZÍM NA TO, ŽE MI TO PŘIROZENĚ JDE, A TAK SE MOC UČIT NEMUSÍM.

CO TI CHUTNÁ A CO NE: V OBOU PŘÍPADECH JDE O OMÁČKY. MÁM RÁD SVÍČKOVOU A MAMINKA MI JI VAŘÍ PO TURNAJÍCH, OD MATEŘSKÉ ŠKOLY ALE NIKDY NEJÍM KOPROVKU.

OBLÍBENÉ A NEOBLÍBENÉ SPORTY: URČITĚ GOLF A BADMINTON, KTERÉ HRAJU, TEDY INDIVIDUÁLNÍ SPORTY. NIKDY BYCH SE NEZAPOJIL DO KOLEKTIVNÍCH SPORTŮ, RÁD SE ALE PODÍVÁM NA FOTBAL A HOKEJ. FANDÍM PLZEŇSKÝM KLUBŮM.

O FILIPOVI
SE DOZVÍTE VÍCE
POD TÍMTO QR KÓDEM:

Největší lanové centrum v Evropě najdete v Praze

4.

TAKÉ UŽ SE TĚŠÍTE NA TEPLEJŠÍ POČASÍ, VE KTERÉM BUDETE MOCT S DĚTI VYRAZIT NĚKAM VEN TŘEBA I NA CELÝ DEN? UDĚLALI JSME SI PO PRAZE MALÝ PRŮZKUM A ZJISTILI JSME, KDE SI VENKU UŽIJÍ MENŠÍ I TI VĚTŠÍ – A HLAVNĚ: KDE TO RODIČE NEMUSÍ NIC STÁT.

T MARTIN DUDEK F ARCHIV PROVOZOVATELŮ HŘIŠŤ

Kam v Praze s dětmi za zábavou?

DO NEJVĚTŠÍHO LANOVÉHO CENTRA V EVROPĚ (1)

Znáte areál Vltavanů 229? Jde o spojení unikátního dětského hřiště, kde se vyřádí i dospělí, a ojedinelého historického objektu někdejší Vršovické vodárny v Braníku. Celý zábavný areál s lanovým centrem je rozlohou i výškou svých věží největší v Evropě. Dominantu tu tvoří opravdu obrovská prolézačka s vysokými věžemi, do kterých se musíte vyšplhat po lanech, mezi věžemi se pohybujete v lanových tunelech a z věží se zpátky dolů dostanete pomocí dlouhých toboganových skluzavek. V areálu se zabaví i menší děti, pro které je tu hřiště pro nejmenší, houpačkový koutek, pískoviště nebo menší lanové prolézačky, které určitě znáte i z jiných hřišť. Najdete tu i občerstvení a kavárnu.

Areál bývalé Vršovické vodárny leží poblíž železničního mostu v ulici Vltavanů v Braníku. Budovy vodárenského komplexu byly postaveny v roce 1907 podle návrhu známého českého architekta Jana Kotěry. Z vodárny se voda hnala tlakem směrem vzhůru až do vodojemu v Michli a odtud tekla až do vzdálených Vršovic. Vodovodní systém, který fungoval až do poloviny osmdesátých let, byl v roce 2002 zařazen mezi kulturní památky České republiky.

Provozovatel: DDM Praha 4 – Hobby centrum 4

Spojení: tramvaji 2, 3, 17, 21, autobusem 190 nebo vlakem do stanice Nádraží Braník

Otevřeno: každý den od 9 do 20 hodin (v zimě do 17)

S DĚTMI I PSY ZA VODOU I ZA ZVUKY (2)

Malešický park sousedí s Malešickým lesem a je svojí ghektarovou rozlohou největším parkem v Praze 10. Zaslouženou pozornost v něm vzbuzují zvukové a vodní prvky. Starší děti okouzlí hlavně velká lanová prolézačka, dřevěné houpačky, které spouští fontány a vodotrysky, nášlapné pištaly, varhany a zvonkohry, pumpy, mlýnská kola, kaskády nebo stěny odrážející zvuk a zvukové roury, přes které se mohou dorozumívat. Ve svahu najdete také jezírka, Archimedovy šrouby nebo lodní telefon.

V horní části parku se nachází stánek s občerstvením a venkovním posezením. Prohánějí se tu děti na kolech, koloběžkách či odrážedlech na speciální zvlněné dětské dráze se změkčeným povrchem. V dolní části parku si malé děti bezpečně hrají na oploceném hřišti s pískovištěm, dvěma malými domky a houpačkou ve tvaru křesla. Je tu kolotoč, figurky zvířat a další atrakce.

Park je jako jediný v Praze maximálně uzpůsobený i vozičkářům a nachází se v něm i specializované dětské hřiště. V létě se tu dá na širokých travnatých plochách pohodlně piknikovat a naleznete zde i zónu pro volné pobíhání psů.

Provozovatel: Městská část Praha 10

Spojení: autobusem 155 (například ze Želivského) do stanice Univerzitní

Otevřeno: non stop

ZA JEŠTĚŘEM DO VYSOČAN (3)

Chloubou Vysočan je Park Podviní prostírající se na ploše pouhých čtyř hektarů, díky svému rozmanitému členění ale působí větší. Z původní zpustlé zámecké zahrady se pro výstavbu nového parku v letech 1997 a 1998 využily vzácné letité dřeviny a jezírka. Inspirací se pro autory projektu stal Obrův chodník v Severním Irsku. Ústřední bod parku tvoří keltské hradíště ve tvaru hřbetu ještěra s chodbami, tunelem a vyhlídkou nad Dračím jezerem. Ještěří hřbet také vytváří amfiteátr s hledištěm vyskládaným z hrubých kamenů. Pod ještěřem se nachází jezírko s nášlapnými kameny, po kterých se dá k ještěru dostat i poněkud dobrodružnější cestou.

Všudypřítomným prvkem parku Podviní jsou vodní toky. Dolní část parku je ohraničena Rokytou, do níž se kolmo vlévá potůček, vytvářející cestou malá jezírka. V blízkosti je i zahradní restaurace.

Provozovatel: Městská část Praha 9

Spojení: tramvají 2, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 19 do stanice Poliklinika Vysočany

Otevřeno: non stop

39

HEKTARŮ CENTRÁLNÍHO PARKU
VE STODŮLKÁCH UKRÝVÁ RYBNÍKY,
SOCHY, GRILY I VENKOVNÍ POSILOVNY.

4

5

DO STRAŠNIC S CELOU RODINOU (4)

V areálu Gutovka, který se rozléhá na ploše 3,5 hektaru, se děti vyběhají a vydovádějí na dětském hřišti s mnoha atrakcemi. V letních dnech to malé cachtaly táhne k unikátnímu vodnímu světu, kde si pomoci různých zařízení pro hry s vodou osvojují například základní znalosti z fyziky. Žlaby, vahadla, stoly, pumpky a mnohé jiné herní prvky nabízejí zábavu, zvláště pak ve spojitosti s pískem a vodou. A je to ještě lepší, pokud se hry společně účastní více dětí najednou. Nejmenším návštěvníkům je určeno i dětské lanové centrum, které si mohou vyzkoušet zdarma pod dohledem rodičů. Za vratnou zálohu vám tu půjčí sedák, helmu a jistící karabiny.

Gutovku navrhli architekti tak, aby v ní strávila volný čas celá rodina. Mezi hlavní taháky patří největší venkovní lezecká stěna ve střední Evropě, čtyři beachvolejbalové kurty, hřiště na malou kopanou s exkluzivním trávníkem třetí generace, multifunkční hřiště a velký betonový skatepark.

Provozovatel: Městská část Praha 10

Spojení: pouze 3 minuty chůze od stanice metra Strašnická

Otevřeno denně od 8 do 22 hodin (restaurace od 11 do 23 hodin)

NA PIKNIK DO CENTRAL PARKU (5)

V Centrálním parku Stodůlky se dá jezdit na in-linech, zahrát si minigolf, pozorovat vodní ptactvo na vodních plochách a maminky se tu pohodlně projdou s kočárkem. Starší děti jezdí na kole, mladší se zabaví na dětských hřištích. Rozsáhlá plocha parku s rozlohou 39 hektarů tvoří zelený pás mezi sídlištěm Lužiny a obytnými domy Nové Kolonie. Středem protéká Prokopský potok, který spojuje Stodůlecký a Nepomucký rybník. Park je protkán sítí cest doplněnou množstvím keřů a několika sochami. Můžete využít hřiště pro děti, na minigolf, pétanque, venkovní posilovny, kuželkárnu, dráhy na in-line brusle nebo piknikové loučky s lehátky od výtvarníka Jiřího Kašáka. Budova kuželkárny uprostřed areálu nabízí občerstvení a také toaletu. Za poplatek zde půjčují i grily pro veřejné použití.

Provozovatel: Městská část Praha 13

Spojení: metrem B do stanice Hůrka

Otevřeno: non stop

6

MÁMO, CHYŤ MI MUFLONA! (6)

V Divoké zahradě Hostivař o rozloze půl hektaru můžete obdivovat stádo vzácných bílých daňků nebo pářeček muflonů. Daněly (samice daňka) byly přivezeny ze zookoutku Chuchle a daněk z obory neda-leko Berouna. Zdejší pářeček muflonů milující pozornost se nechá na rozdíl od plachých daňků i pohladit. Mufloni jsou vlastně zdivočelí potomci ovčí domácích, které si kdysi s sebou vzali na Korsiku a Sardinii ve Středomoří první pravěcí zemědělci. Dožívají se v průměru pěti až deseti let a jejich rohy mohou být dlouhé až 90 cm. V Praze jsou rošťáctí mufloni k vidění i v Krčském lese, kde žijí již 60 let. Skotačivě se prohánějí i v areálu Thomayerovy nemocnice, a právě odtud byli dovezeni do Divoké zahrady v Hostivaři. V areálu plném vyhlídek a informačních panelů nezapomněli ani na hmyzí hotel, který je největší v České republice. Jedná se o část gabionového oplocení kolem dančího výběhu, jehož konstrukce je vyplněna přírodními materiály, jako jsou dřevěné špalky, rákos nebo šišky. V zatopeném lomu o kousek dál zase čerí vodní hladinu kachny divoké i pižmové, labutě a husy labutí. Kolem vede dřevěný chodníček, na který navazují dřevěné schody, na jejichž konci se návštěvníkům rozprostře kouzelná vyhlídka.

Provozovatel: Lesy hlavního města Prahy

Spojení: autobusem 181 a 182 do zastávky K obecním hájovnám (zookoutek leží na konci stejnojmenné ulice)

Otevřeno: každý den od 8 do 20 hodin (v zimě do 17)

7

MÁTE DOMA HLINĚNKY NEBO SKLENĚNKY? (7)

Na sídlišti Dědina v Praze 6 najdete kuličkový areál, kde se děti zabaví na dlouhý čas. Inspirace vzešla z projektu participativního rozpočtu Nápad pro Šestku, který radnice dopracovala do stavu jedinečného certifikovaného hřiště pro děti. Kuličkové hřiště na sídlišti Dědina bylo otevřené v roce 2020 a hned bylo jasné, že tohle byla trefa do černého. Dětem se líbí a snad jim dlouho vydrží a vandalové se mu budou vyhýbat.

Provozovatel: Městská část Praha 6

Spojení: tramvaji 20, 26 nebo autobusem 191, 280 do zastávky Sídliště Na Dědině

Otevřeno: non stop

S PIRÁTY NA OSTROV (8)

Na smíchovském Dětském ostrově najdete sportoviště rozdělená podle věku, pro děti od dvou do patnácti let. Nechybí ani hřiště na fotbal s umělou trávou, hřiště na basketbal a tartanová plocha určená na volejbal nebo nohejbal. Za domkem správce se nacházejí dětské herní prvky pro nejmenší děti, pítko a vodní prvek vodník, dále herní sestavy pro předškolní děti a sestavy a prolézačky pro děti školního věku. Hendikepované děti zde naleznou speciální prolézačky, na nichž mohou trénovat motorické schopnosti. Na severní straně Dětského ostrova se nachází plocha pro míčové hry tvořená umělým travnatým povrchem, plocha pro tenis či nohejbal také s umělým trávníkem, prostor na pétanque a jednoduchá skateboardová sestava. Vzhledem ke své velikosti a poloze je Dětský ostrov jedním z největších volně dostupných hřišť v hlavním městě, které nabízí možnosti volnočasového využití pro všechny – od nejmenších dětí po dospělé sportovce.

Provozovatel: Městská část Praha 5

Spojení: tramvaji 9, 12, 15, 20, 22 nebo autobusem 176 na Arbesovo náměstí

Otevřeno: každý den od 8 do 20.30 (v zimě do 18.30)

Tip na výlet

KDYŽ BUDE PRŠET...

... popojedte 100 km severně od Prahy a navštívte Centrum Babylon – hotelový a zábavní komplex v centru Liberce o rozloze 3 hektary, který vznikl v roce 1998 přestavbou areálu bývalé textilní továrny Hedva. V areálu se nachází Wellness Hotel Babylon, aquapark s laser show, funpark, lunapark, 4D kino, virtuální realita, minigolf, bowling, laser game a také iQPARK, součást science centra iQLANDIA.

Včasná diagnóza zachraňuje životy

T LUCIE KETTNEROVÁ _____ F ARCHIV JIŘÍHO VOTRUBY

U NÁDORŮ PLIC A PRŮDUŠEK JE VČASNÁ DIAGNÓZA ZCELA ZÁSADNÍ. ČÍM DŘÍVE SE NA NEMOC PŘIJDE, TÍM VĚTŠÍ ŠANCI MÁ PACIENT NA UZDRAVENÍ. KE VČASNÉ DIAGNÓZE BY MOHL PŘÍSPĚT I PŘÍSTROJ PRO TRANSLUMINACI PLICNÍHO PARENCHYMU, NA JEHOŽ VÝVOJ PRAŽSKÁ TEPLÁRENSKÁ BY VEOLIA FINANČNĚ PŘÍSPĚLA. _____

80 %

DOPOSUD PŘÍCHÁZÍ DO ORDINACÍ AŽ 80 PROCENT PACIENTŮ S RAKOVINOU PLIC VE FÁZI IIIB NEBO IV, DÍKY VČASNĚJŠÍ DIAGNOSTICE BY LÉKAŘI MOHLI ONEMOCNĚNÍ ODHALIT UŽ VE FÁZI IIB A ČASNĚJŠÍ, COŽ BY U PACIENTŮ VÝRAZNĚ ZVÝŠILO ŠANCI NA UZDRAVENÍ. VE VŠEOBECNÉ FAKULTNÍ NEMOCNICI V PRAZE (VFN) PRÁVĚ PRACUJÍ NA VÝVOJI ZAŘÍZENÍ, KTERÉ BY TO MOHLO UMOŽNIT.

PLICNÍ NÁDOR SE STĚHUJE

„V posledních patnácti až dvaceti letech se potýkáme s tím, že plicní nádory, které byly původně lokalizovány v průduškách, mají manifestaci v plicním parenchymu, tedy ve funkční tkáni plic. Zatímco nádor v průduškách dokážeme poměrně dobře odhalit pomocí bronchoskopie, plicní parenchym touto metodou vyšetřit nelze,“ popisuje úskalí diagnostiky nádoru doc. MUDr. Jiří Votruba, Ph.D., přednosta I. kliniky tuberkulózy a respiračních onemocnění VFN.

Proč došlo v uplynulých letech k rozšiřování nádorů do parenchymové tkáně plic, odborníci zatím nevědí. Za jednu z pravděpodobných příčin považují rozšíření nového způsobu kouření cigaret či tlak zevního prostředí. „Proto se stále snažíme zdokonalovat navigační metody v bronchoskopii, abychom se i k těmto místům dostali,“ popisuje Jiří Votruba.

VIDĚT DOPOSUD NEVIDITELNÉ

Jedním z projektů, na němž se docent Votruba s kolegy podílí, je projekt takzvané transluminace, který umožní vnitřní parenchym prosvítit speciálním zdrojem světla a na jeho druhou stranu umístit citlivou kameru, která ukáže, kde se patologický nález nachází. „Tento přístroj nám umožní vidět to, co jsme doposud vidět nemohli,“ zdůrazňuje. A právě na pořízení tohoto zdroje světla putuje finanční příspěvek Pražské teplárenské by Veolia.

Na vývoji zařízení pracují odborníci už zhruba deset let. Nejvíce času doposud zabralo testování na zvířecích tkáňových modelech, které bylo nesmírně náročné. „Nyní bychom chtěli testování vyhodnotit a ukázat, že tato metoda je účinná,“ vysvětluje Jiří Votruba a dodává: „Ve chvíli, kdy bychom chtěli přejít k lidským tkáňovým modelům, bude celý proces ještě složitější, a to zejména z důvodu přísné klinické legislativy. Pokud vše poběží dobře, chtěli bychom do dalších fází testování přejít na začátku příštího roku.“

System pro transluminaci plicní tkáně se skládá ze světelného zdroje, napájecích vodičů a zdroje proudu. Světelný zdroj je tvořený LED (Light-Emitting Diode) o vlnové délce 840 nm, která je umístěna na hliníkový chladič o průměru cca 2,7 mm a šířce 1,5 mm. Použitá LED má široký vyzařovací úhel, který je daný rozptýlkou v konstrukci LED, a proto nehrozi riziko fokuse světelného toku do jednoho bodu.

PLICNÍ KLINIKA VŠEOBECNÉ FAKULTNÍ NEMOCNICE

sídlí na pražském Karlově náměstí. Jedná se o univerzitní pracoviště, které zajišťuje výuku studentů 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Kromě 20 lůžek standardních a šesti lůžek v režimu JIP se tu nachází velké bronchologické oddělení, ve kterém proběhne každý rok přibližně 2 000 výkonů, což je nejvyšší číslo v celé České republice. Nejčastěji sem pacienti přicházejí s chronickými onemocněními, stále rostoucí je i počet pacientů s plicními nádory, neboť epidemie kouření stále trvá, a s tuberkulózou.

Prvních deset vyhrává!

Vyluštěte tajenku křížovky, hned nám ji zašlete e-mailem na propagace@veolia.com a můžete se těšit na výhru. _____ Ti nejrychlejší dostanou pět batohů na počítač a pět sportovních tašek s dárkovými předměty Veolia. 🎁

	ZN. KILOPONDU	INIC. LUKAVSKÉHO	NASPOŘENÁ	HOLAND. TISKOVÁ AGENTURA	BOHOSLOVEC Z HUŠOVY DOBY		PRIMÁT	MOTOCYKL	NEJVYŠŠÍ KARTA		PATRONÁT (ZAST.)	SLOVEN. POLNÍ MIRA	USTÝLAT		ČESKÝ PRAVNÍK 19. STOLETÍ	AHOJ	NEJZÁPADNĚJŠÍ OSTROV ALEUT
ZKR. KRKO-NOŠSKÉHO PARKU						ČÁSTI VOZU				PRUH SINAT				SPZ OPAVY			
NEŠLECHTĚNÁ						CESTOVNÍ DOKLAD HEROLD								RUSKY TEN NÁZEV ZNAČKY DUSIKU			
	OMOKNUTÍ	TÉLOCVIČNÝ PRVEK CIZÍ MUŽSKÉ Jméno					ANGL. DŘEVO FINSKO					NĚMECKÝ POSLEDNÍ					
SPZ OPAVY				Jméno LVICE					DĚTSKÝ POZDRAV VODNÍ UMĚLÁ CESTA			INDICKÝ FILM ÚŘEDNÍ SPISY			NĚM. TY OSLOVOVAT 3. OSOBOU		
ŠACHOVÝ KONEC				POZDRAV NEDOSTATEK			ŽVANIT KOMERČNÍ BANKA							ANGL. NEBO ZŘÍDKA			PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY
UŘKNUTÍ (NÁŘ.)					1. DÍL TAJENKY									JINAM NĚMECKÁ ŘEKA			
DOMÁCKÝ KLEOPATRA					JANTAR						TAJEMNÝ						
	ESPERANTSKÝ CHLAPEC	SPZ NOVÉ ZÁMKY ANGL. AUTOMOBILOVÉ ZÁVODY			ZN. TITANU TEL. SPOL. KLUVAJTU			OZNAČENÍ LETADEL VENEZUELY			DOMÁCKÝ ALEXEJ ANGL. ZBAVIT					LESKLÝ NÁTĚR	MEZINÁR. ORGANIZACE PRÁCE
HLAS VRÁVY				ZN. TELLURU FRANCOUZSKY CUKŘENKA			ÉRY	VYHLÉ RYBKY KÓD RUMUNSKÉHO LEU				JESTLI NUBUSKÁ PLANÁ BAVLNA					
TU MÁŠ			ZAPOMĚTLIVEC OBCHODNÍ AKADEMIE										JIHOEVROPAN ČAS (MEZIN. ZKR.)				
HAJDY					HRNEC	PŘEDLOŽKA			POCHÁZEJÍCÍ Z ASUSKÉ ZEMĚ	NĚM. SÍDLO NAPOMÍNAT					SLEPÍČI SLABIKA OBRAZ S BARVAMI ODPOVÍDAJÍCIMI SKUTEČNOSTI		
ANGL. ČERNÝ						2. DÍL TAJENKY PŘÍKOVATÍ					ROUB NERVAT					MAJÍCÍ VELKÝ NOS	CHUDOZUBÝ SAVEC
OZNAČENÍ DÁNSKÝCH LETADEL			ČESKÝ HEREC PASIVA					RIJUAN				DIAFRAGMA SVAZKY OBILÍ					
	LOUPEŽ (ZAST.)	KOTOUČE AMISŮV PŘÍTEL						ŘECKÝ BŮH VÁLKY SMĚŘOVAT					ANTICKÝ BAJKÁŘ HÝKAVÝ SUDO-KOPYTNÍK				
DÁMSKÝ POLODLOUHÝ PLÁŠT							LEHCE								DOMÁCKÝ ISABELA		
AKKADSKÝ BŮH PLODNOSTI							PTÁK BĚŽEC ZKR. MISTROVSTVÍ SVĚTA							ARABSKÝ DRNKACÍ NÁSTROJ UKAZOVACÍ ZÁJIMENO			
JEDNA Z HLAVNÍCH SVĚT. STRAN				BÝT ZASTÍŽEN TMOU (NÁŘ.)						GUSTO							AMBRA, TAR, ANP, OPA, TAR, TLY, TOT, OPA, KLEA, AMURRIU, RASCH, OY, NZ
PŘESMYČKA SLOVA TYL				OPADAVÉ ČÁSTI STROMŮ						UŠITÁ Z TYLU							

_____ Podmínky soutěže: Pět batohů na PC a pět sportovních tašek s dárkovými předměty Veolia si rozdělí prvních deset luštitelů, kteří zašlou správné znění tajenky do 15. 6. 2025 na e-mail propagace@veolia.com s předmětem „tajenka“.

#STARTér

Pomáháme na svět dobrým nápadům!

Program STARTér pomáhá odvážným podnikatelům již 25 let. Podporujeme v něm **tradiční řemesla, lokální výrobu, sociální či ekologické projekty i alternativní vzdělávání** v Moravskoslezském, Olomouckém a Středočeském kraji. Díky naší podpoře vzniklo již **2 815 pracovních míst**, z toho více než čtyři stovky pozic pro osoby se zdravotním postižením. Na nadačních příspěvcích jsme rozdělili **134 milionů korun**.

Znáte někoho, kdo chce rozjet **vlastní podnikání** v oblasti řemesel, výroby, vzdělávání nebo sociálních služeb? Nasměrujte ho k nám – pomůžeme mu začít!

Více informací:

→ www.nfveolia.cz/programy/starter

→ starter@veolia.com

Nadační fond
VEOLIA